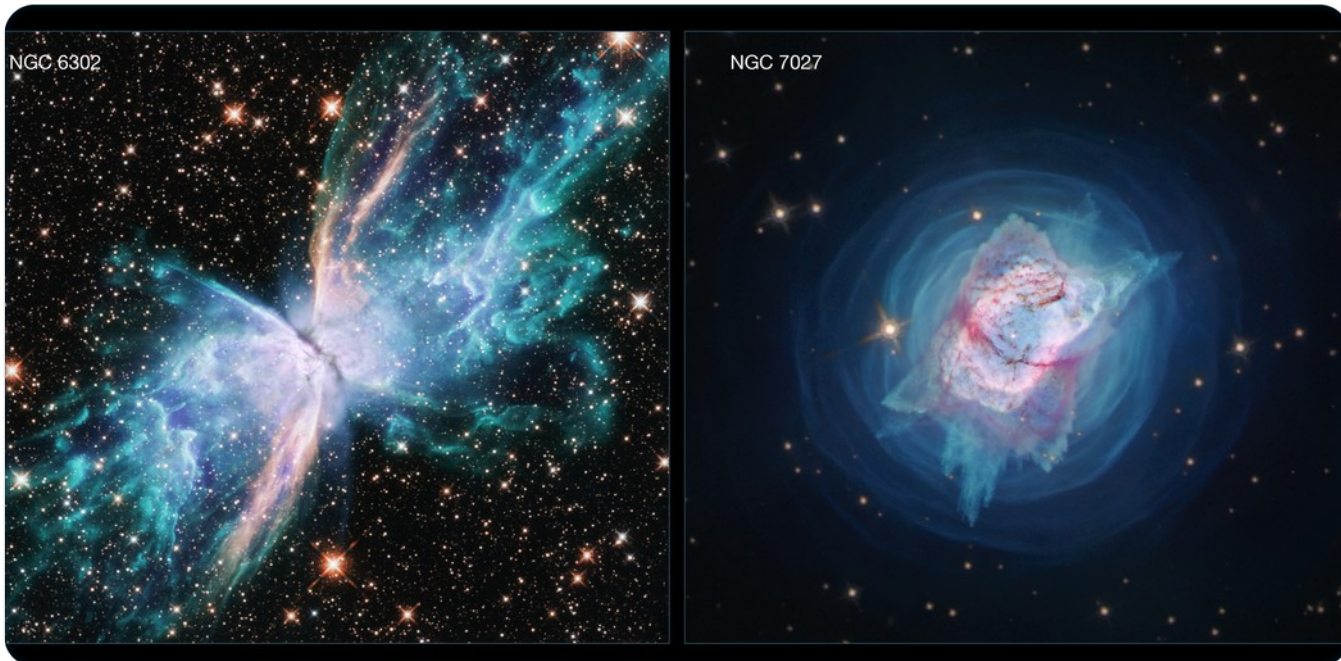

Povest o dveh lepoticah

Vesoljski teleskop Hubble je ujel nova čudovita posnetka dveh planetarnih meglic. Na levi je prikazana meglica NGC 6302, ki jo poznamo tudi pod imenom Metuljasta meglica. Na desni pa je objekt, ki spominja na žuželko krasnik, uradno pa nosi ime NGC 7027.

Izvor imena

Planetarna meglica nima nobenega opravka s planetom, čeprav v imenu nosi koren te besede! Planetarne meglice so oblaki kozmičnega plina in prahu, ki nastanejo ob koncu življenja Soncu podobne zvezde. Zvezda takrat odpihne svoje zunanje plasti v vesolje.

Od kod torej takšno ime? Beseda "meglica" predstavlja oblak plina in prahu. Ob prvem odkritju teh objektov teleskopi še niso bili tako natančni kot današnji, zato astronomi objektov niso mogli natančno opazovati. Meglice so se jim zdele bolj podobne planetom kot sta Uran in Neptun, zato so jih poimenovali planetarne meglice.

Nova spoznanja

Vesoljski teleskop Hubble je ti dve planetarni meglici že opazoval, a ne v zadnjih nekaj letih. Prav tako še ni posnel slik teh objektov z novo širokokotno kamero, ki ima boljše zmožnosti kot prejšnja kamera. Tako je teleskop Hubble z novim instrumentom posnel bolj popolni in podrobni slike objektov.

Novi posnetki podrobno razkrivajo hitro širjenje obeh meglic, hkrati pa omogočajo, da lahko astronomi preučujejo spremembe obeh objektov v zadnjih dvajsetih letih. Prav natančno lahko preučujejo udarne valove v meglicah. Udarni valovi nastanejo podobno kot nastanejo valovi na površju ribnika, če vanj vržemo kamen.

Astronomi tudi sumijo, da se v središču obeh meglic nahajata dve zvezdi, ki krožita ena okrog druge. Takšnemu sistemu pravimo dvozvezdje. To sklepajo na podlagi nenavadnih oblik planetarnih meglic.

Slika: NASA, ESA, and J. Kastner (RIT)

COOL FACT

Več kot polovica zvezd v vesolju se nahaja v večzvezdijh. Nekatera večzvezdja sestavljata le dve zvezdi, medtem ko se lahko v drugih nahaja celo tri ali več zvezd! Zelo znano dvojno zvezdo lahko vidimo s prostim očesom z Zemlje: Mizar s spremljevalko Alcor je dvozvezdje v Velikem vozu!

More information about EU-UNAWA
Space Scoop: www.unawe.org/kids/